

*Johann Gudenus, místopředseda
FPO*

MO: Pane Gudenusi, jste považován za experta na Rusko a přítele Moskvy. Řekněte nám, kde se ten nový - nebo možná starý - strach z Ruska v lidech bere?

JG: Ten strach je stále založen na stereotypch studené války, někdy dokonce na zkušenostech z druhé světové války.

MO: Druhá světová válka skončila v roce 1945 a studená válka v roce 1989...

JG: Jak můžeme vidět, tento protiruský sentiment je velice jednoduché znovu aktivovat. Je zajímavé, že všechna liberální a levicová média, která v současnosti hlasitě agitují proti Moskvě jsou přesně ta, která ráda obviňují ostatní z předsudků a xenofobie.

MO: Čím zájmům tento strach z Ruska slouží?

JG: Samozřejmě neslouží zájmům Evropy. Pro nás, Evropany, je spolupráce s Ruskem mnohem důležitější než například se Spojenými státy. Vzhledem k protiruské mediální bouři by si to jeden nemyslel, ale je to tak. Měli bychom se ptát: V čím zájmu je, aby se Evropa a Rusko nesbližovaly? Není těžké na to odpovědět: Washington chce takovému sblížení zabránit za každou cenu.

MO: Kritici vás mohou obvinít, že jste teď protiamerický...

JG: To je nesmysl. Jsou to prostá fakta. Co se týče protiruské propagandy, USA zvyšují tempo. Neustále slýcháme: Všechno zlo přichází z Moskvy; Rusko není demokracie, ale diktatura; Vladimír Putin je diktátor atd. Fakt, že tyto fráze prostě papouškuje toli evropských médií a politiků, je činí velice pochybnými. Snaží se udržet veřejné mínění v jedné linii. Momentálně se hodí západním médiím cokoli protiruské, jakákoliv ubohost.

MO: Není strach z Ruska důvodem pro existenci NATO?

JG: Jednoznačně. Ten strach z Moskvy zatemňuje mysl. Rusko neposílá své vojáky všude možně po světě, aby destabilizovali země a svrhávali vlády. To Američané operují s podporou NATO a bohužel také s podporou našich vlád.

MO: Nicméně strach z Ruska v devadesátých letech nehrál téměř žádnou roli - dokud se nevrátil společně s Putinem zase nazpět. Co je tak děsivého na ruském prezidentovi?

JG: Vladimír Putin převzal zbídačenou zemi, která byla v rukou prozápadních oligarchů. Michael Gorbačov a po něm Boris Jelcin rozprodali zemi. Rusko v devadesátých letech bylo v totálně dezolátním stavu. Jelcin nebyl pouze kontrolován oligarchy, byl i loutkou Západu. V Moskvě v té době koloval vtip, že pokud jste se zeptal kdo vládne v Rusku, tak se ukázalo na ambasádu USA místo na Kreml. Putin postavil Rusko zase na nohy a stabilizoval ho. Ukáznil značnou část oligarchů. To není dobře přijímáno Washingtonem a Brusel.

MO: Mluvíte plynule rusky, studoval jste v Moskvě univerzitu a máte mezi Rusy spoustu přátel. Co si myslí o současné [protiruské] kampani v Evropě?

JG: Od začátku krize na Ukrajině mi moji přátelé z Ruska neustále volají. Jsou obvykle zcela překvapeni a samozřejmě naštvaní ze zpráv, které přichází z Evropy. Moji přátelé a známí čtou každý den na internetu, co se říká a píše v Evropě. Především jsou rozlobeni tím, že zprávy v Evropě nejsou v souladu s fakty. Mnoho zpráv jsou jen smyšlenky, mnoho z nich je jednoduše opsaných a bez důkladného prozkoumání.

MO: Například?

JG: Několik týdnů Evropa bije na poplach, že se Rusko připravuje na válku. Mluvílo se o přesunech ohromného množství vojenských jednotek a dokonce o okupaci Krymu před referendem, které proběhlo 16. března. Vše byla fikce. Nic z toho nebyla pravda. Přesto to bylo opakováno den co den. Moji ruští přátelé to sledovali velice důkladně. Reputace našich masmédií byla vážně poškozena.

MO: Ale západní média opakovaně ukazovala fotografie ruských vojáků na Krymu...

JG: (smích) No to je jasné. Protože tam ruská vojska rozmístěna jsou. Ruská Černomořská flotila má v Sevastopolu svůj domovský přístav, na základě dohody s Kyjevem. Moskva byla vždy oprávněna k tomu mít tam své vojáky - to skutečně není nic nového. To, co provedli zástupci západních masmédií je obzvláště podlé. Natočili vojáky, kteří tam jsou normálně rozmístěni a později prohlašovali, že to byla ruská invaze na Krym. Taková prohlášení jsou obzvláště zákeřná, protože záměrně klamou veřejnost. To nebyla nedbalost, to byl záměr.

MO: Jednou jste řekl, že západní média svým informováním o Rusku připomínají „předválečnou rétoriku“. Není to trošku přehnané?

JG: Vůbec ne. Měli bychom se podívat na propaganda během předcházejících válek. Zažíváme dnes přesně to samé. Země a jeho politické vedení jsou kompletně démonizováni a ve stejnou dobu se poukazuje na jejich vojenské schopnosti. Vše, co zastává Putin, je špatné. Naše média a politici ho označují jako agresivního, nevyzpytatelného, nepoctivého a nebezpečného. První přirovnání Putina k Hitlerovi na sebe nenechalo dlouho čekat. Kdo vytváří takové zprávy, chce zároveň vyvolávat nenávist u lidí v této zemi.

MO: A „předválečná rétorika“ obvykle předchází válce...

JG: To je pravda. Proto musíme udělat maximum, abychom se pozitivním způsobem postavili tomuto rozeštvávání a této válečné propagandě. Politicky to u nás v Rakousku vidíme následovně: Svobodná strana Rakouska (Freiheitliche Partei Österreichs, FPÖ) si vybudovala pozici jako strana, která chce mír a porozumění.

MO: Vy a váš spolustraník Johannes Hübner jste byli jako pozorovatelé na Krymu 16. března, za což jste byli ostře kritizováni rakouskými médii.

JG: Ruská nevládní organizace „Eurasijský výbor pro demokracii a volby“ (Евразийский Совет за Демократию И Выборы – ЕСДВ / Eurasian Observatory for Democracy & Elections – EODE) mi nabídla, jestli bych se nechtěl zúčastnit jako pozorovatel. Okamžitě jsem souhlasil.

MO: Proč?

JG: Mainstreamová média vytvářela dojem, že obyvatelé Krymu budou muset volit pod pohrůžkou násilí ze strany Ruska. Čato bylo uváděno, že hlasování nebude svobodné a že všude jsou ruští vojáci. Chtěl jsem poznat pravdu, a také jsem chtěl vidět na vlastní oči, jak se věci mají.

MO: Jaký jste si vy a Johannes Hübner odvezli zážitek ze dne referenda?

JG: Zaprvé, žádná z těch mediálních zpráv se neukázala jako pravdivá. Hlasování nebylo pod „pod hlavněmi Rusů“, jak tvrdila západní média. Referendum připomínalo běžné nedělní volby, jaké známe z Evropy. Vše probíhalo v naprostém pořádku.

MO: Jak „svobodně“ jste se mohli pohybovat po Krymu?

JG: Absolutně volně. Mohli jsme zcela spontánně chodit, kamkoli se nám zachtělo. Každá volební místnost nám byla otevřena, aniž bychom předem dali vědět, že jí navštívíme.

MO: Byli jste také v oblastech, kde žijí Tataři ...

JG: Ano. Nás zajímaly především tyto oblasti. Média pořád dokola tvrdila, že především zde budou velké potíže. Johannes Hübner a já jsme také navštívili Bachčisaraj, hlavní město Krymských Tatarů, které je asi hodinu cesty od Simferopolu. Pro nás toto město bylo obzvláště zajímavé, protože západní novináři tam očekávali protesty.

MO: Zkoušeli organizátoři referenda zabránit nebo odložit vaší návštěvu Bachčisaraje?

JG: (smích) Naopak. Měl jsem dokonce pocit, že byli rádi, že chceme navštívit tyto údajně „problematické“ oblasti...

MO: Jaké to bylo v Bachčisaraji?

JG: Bylo to tam naprosto klidné. Nebyly tam žádné problémy. Jediná odlišnost od oblastí s ruskou majoritou byla nižší volební účast. Někteří náčelníci tatarských klanů prosazovali bojkot referenda. Ale většina krymských Tatarů šla k volbám. Vše proběhlo klidně, disciplinovaně a příkladně.

MO: Byli jste také v Sevastopolu...

JG: Tam jsme se vydali také spontánně, protože jsme chtěli vidět, jak se hlasuje v místě kde se nachází velká ruská námořní základna. Západní média opakovaně informovala o údajně výhrušné atmosféře. Když jsme tam dorazili, zažili jsme pravý opak. V den referenda byla v Sevastopolu atmosféra jako na festivalu. Byli jsme zaplaveni ruskými vlajkami, když jsme tam okolo čtvrté hodiny dorazili. Na jevišti hrály ruské kapely. Sevastopol se prezentoval jako ruské město. A pokud máme být upřímní, musíme říct: Sevastopol vždycky byl, je a bude ruským městem.

MO: Vy a Hübner jste byli rakouskými médii napadáni za vaší činnost pozorovatelů. Jak přesně probíhala tato kampaň zaměřená proti vám?

JG: Byli jsme obviněni, že jsme ruští agenti a snažili se naší misi zesměšnit. Jednoduše řečeno, použili celou škálu pomluv. Skutečnost, že jsme byli pozváni ruskou nevládní organizací kritizovali také. Dokonce se ptali, kdo platil hotel atd. Bylo to opravdu směšné.

MO: Když Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) poslala někam pozorovatele, nikoho nenapadlo klást takovéto otázky...

JG: Přesně tak. Dokonce ani v případě amerických nevládních organizací. Proč by měly mít ruské nevládní organizace méně práv než americké? Mimochodem OBSE byla požádána krymskou (a také ruskou) vládou, aby vyslala pozorovatele - což však OBSE odmítla, protože by tím „legitimizovala“ referendum.

MO: Často se uvádí, že referendum neproběhlo řádně. Například byly kritizovány průhledné volební urny a absence obálek na hlasovací lístky.

JG: To je vtip. Průhledné (skleněné) volební urny jsou běžné v mnoha západoevropských zemích. Na Ukrajině byly pokaždé používány průhledné urny. Účelem průhledné volební urny je přesný opak, právě aby se zabránilo manipulacím. Mimochodem když Julia Tymošenkova vyhrála volby, byly také použity skleněné urny. Neslyšeli jsme tehdy žádnou kritiku ze Západu. Také ta kritika stran hlasovacích obálek je bizarní. Koneckonců kdo by nemohl jednoduše přeložit hlasovací lístek tak, aby ostatním zabránil vidět, kde udělal křížek. Mnoha lidem to bylo opravdu jedno, jiní byli dokonce hrdí na svůj lístek. Každý mohl volit, jak chtěl.

MO: Výsledky referenda byly na západě kritizovány. Západní média a politici tvrdili, že takové vysoké procento hlasů pro připojení k Rusku mohlo být zmanipulované. Jak to hodnotíte vy?

JG: Narozdíl od většiny novinářů, kteří hovoří o manipulacích, Hübner a já jsme tam skutečně byli. Výsledek naprosto odpovídá náladou, která panovala mezi obyvateli Krymu. Podle mého názoru je opravdu děsivé, jak rychle a bezohledně někteří lidé mluví o manipulacích, protože se jim nelíbí výsledek voleb. To vypovídá hodně o jejich vztahu k demokracii.

MO: Co aktuálně skutečně zažíváme? Jedná se pouze o poloostrov v Černém moři nebo místo, kde se probíhá velký geopolitický otřes?

JG: Referendum na Krymu a jeho politické důsledky ukázaly, že tento skutečný projev lidové demokracie, může otřást unipolárním světovým řádem. Národní sebeurčení bylo v tomto případě bráno skutečně vážně. Ukázalo se, že Rusko se již zotavilo z rozpadu Sovětského svazu. Moskva je opět hráčem na světové scéně. Washington má nyní velkou konkurenci. Můžeme hovořit o velkém geopolitické změně.

MO: Je taková radikální změna dobrá nebo špatná pro Evropu?

JG: Jsem absolutní optimista. Je to dobře pro Evropu. Rusko nám dává více nezávislosti a více svobody. Silné Rusko je pro nás dobré, protože potlačuje vliv Spojených států. Vrací Evropě její rovnováhu.

MO: Nicméně Evropská unie se postavila jasně na stranu USA. Bruselu rovněž obhajoval sankce proti Rusku.

JG: (smích) To dobře ilustruje rozdíl mezi Evropou a Evropskou unií. Evropská unie není Evropa. Sankce proti Rusku pro nás nejsou akceptovatelné. Nejsou v evropském zájmu. Sankcemi proti Rusku utrpí především Německo a Rakousko. Rusko je spolehlivým obchodním partnerem. Německo potřebuje ruskou ropu a zemní plyn, Rusko nakupuje německé stroje a chemikálie. Německé investice v hodnotě přibližně 19 miliard euro jdou do Ruska. Německo představuje ze zemí EU jednoho z hlavních investorů. Na druhém místě je pak Francie s 12,3 miliardami euro a následuje Rakousko s 8,5 miliardami euro. Ekonomické sankce proti Rusku jsou velice škodlivé pro evropské země.

MO: Komu slouží ekonomické sankce proti Moskvě?

JG: Slouží zájmům Washingtonu. USA chce udržet Evropany v poslušnosti. Strach z Ruska možná nejvíce posiluje hegemonické ambice USA. Musíme chápat Brusel a Evropskou unii jako zástupce politiky USA, která míří proti zájmům Evropanů.

MO: Zvítězí Spojené státy?

JG: Možná v krátkodobém horizontu, z dlouhodobého hlediska však vidím USA v úpadku.

MO: Proč?

JG: Protože ta situace je zcela zřetená. Rusko potřebuje Evropu a Evropa potřebuje Rusko.

DÉLSKÝ POTÁPĚČ

Oba se vzájemně potřebují víc než potřebují Spojené státy. Když bojuje Evropa s Ruskem, Washington se směje. Já však pevně věřím, že zdravý rozum zvítězí. Již brzy nebude nikdo v Evropě patronizován Američany!

Rozhovor s Johannem Gudenusem „A strong Russia is good for Europe!“ byl převzat z osobních stránek Manuela Ochsenreitera.

Doporučujeme k pozornosti související článek Lukáše Beera: Pozorovatelé na Krymu: „Referendum bylo legitimní“ ze stránek Náš směr.

Johann Gudenus – oficiální stránky, blog, Twitter, Facebook.